

Työ- ja elinkeinoministeriö

1/3

Viite:

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö 9.5.2018 TEM030:00/2018

Asia:

Hallituksen esitys laiksi kasvupalveluvirastosta

Ilmoitan lausuntonani hallituksen esityksen luonnoksesta seuraavan.

1. Hallituksen esityksen täydentäminen

Luonnoksen mukaan hallituksen esityksellä on tarkoitus täydentää hallituksen esitystä laiksi alueiden kehittämisestä ja kasvupalveluista ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 35/2018 vp). Tätä aikaisemmin annettua hallituksen esitystä täydennettäisiin uudella lailla Kasvupalveluvirastosta. Kasvupalveluvirasto hoitaisi aikaisemmin annetussa hallituksen esityksessä avoimiksi jääneitä tehtäviä. Näitä olisivat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen nykyisin hoitamat, tukien ja korvausten maksamiseen sekä valtakunnallisiin tietojärjestelmiin liittyvät tehtävät, ja nykyisen työ- ja elinkeinohallinnon keskitetyt asiakaspalvelutehtävät.

Perustuslain 71 §:n mukaan hallituksen esitystä voidaan täydentää antamalla uusi täydentävä esitys. Pykälän perustelujen mukaan täydentävä esitys voidaan antaa, kun hallitus tahtoo omasta aloitteestaan tehdä sisällöllisiä muutoksia eduskunnan käsiteltävänä olevaan esitykseen, mutta arvioi esityksen peruuttamisen tai kokonaan uuden, korjatun esityksen antamisen epätarkoituksenmukaiseksi. Täydentämistä voidaan käyttää tilanteessa, jossa on ilmennyt tarvetta korjata tai täydentää joiltakin osin hallituksen alkuperäistä esitystä ja jossa korjaukset ja täydennykset on mahdollista toteuttaa alkuperäisen esityksen rajoitetuilla muutoksilla (HE 1/1998 vp s. 121-122).

Luonnoksessa ei nimenomaisesti ehdoteta mitään sellaista, mikä edellyttäisi aikaisemmin annettuun hallituksen esitykseen sisältyvien säännösehdotusten muuttamista eduskuntakäsittelyssä. Aikaisempaan hallitukseen esitykseen sisältyy ehdotus laiksi alueiden kehittämisestä ja kasvupalveluista, jonka 39 §:ssä säädettäisiin keskitetysti hoidettavista maakuntien tehtävistä.

Pykälän 3 momentin mukaan maakunnan eräiden tukien ja korvausten maksamiseen liittyvistä tehtävistä sekä tietojärjestelmien ja alustojen tuottamisesta säädettäisiin erikseen. Lisäksi esityksen perusteluissa todetaan, että tukien ja avustusten maksamista, tietojärjestelmiä ja työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelua koskevista tehtävistä on tarkoitus antaa erillinen hallituksen esitys (HE 35/2018 vp. s. 94, 101-102 ja 218).

Edellä todetun perusteella vaikuttaa siltä, että aikaisemmin annettu hallituksen esitys on mahdollista hyväksyä eduskunnassa ilman täydentävää hallituksen esitystä. Luonnoksessa ei siis näytä olevan ole kyse perustuslain 71 §:ssä tarkoitettusta hallituksen esityksen täydentämisestä, vaan asiasisällöltään aikaisemmin annettuun hallituksen esitykseen liittyvästä hallituksen esityksestä. Jatkovalmistelussa tämä tulisi selventää esityksessä ja muuttaa vastaavasti siinä käytetyt termit asianmukaisiksi. Hallituksen esityksen vakio-otsikoinnissa esityksen asialliset liittymät muihin esityksiin selostetaan yleensä jaksossa Riippuvuus muista esityksistä.

2. Kuulemismenettely

Lausuntopyyntö on lähetetty oikeuskanslerinviraston kirjaamon sähköpostiin keskiviikkona 9.5.2018 klo 19.44 ja kirjattu helatorstain jälkeen saapuneeksi perjantaina 11.5.2018. Lausunnot on pyydetty toimittamaan viimeistään maanantaina 21.5.2018, joten lausuntoaika oli käytännössä noin viikon pituinen.

Perustuslain 14 §:n mukaan julkisen vallan tehtävänä on edistää yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa itseään koskevaan päätöksentekoon. Valtioneuvosto on viimeksi 4.2.2016 antanut periaatepäätöksen säädösvalmistelun kuulemisohjeesta. Ohjeessa asetetaan kuulemisen tavoitteeksi muun muassa säädösvalmistelun avoimuus ja hyvä laatu. Ohjeen mukaan säädösehdotuksista pyydettyjen lausuntojen antamiseen varataan aikaa vähintään kuusi viikkoa, mutta perustellusta syystä lausuntoaika voi olla lyhyempikin. Kuulemisohje ei ole oikeudellisesti sitova, joten valmistelevalla ministeriöllä on harkintavaltaa siinä, miten kuuleminen yksittäisessä lainvalmisteluhankkeessa järjestetään. Tässä tapauksessa lausuntoaika on kuulemisen tavoitteisiin nähden erittäin lyhyt. Lisäksi hallituksen esityksen luonnoksesta ei käy ilmi, miten valmistelun aiemmissa vaiheissa on kuultu Kasvupalveluvirastoon siirtyvää henkilöstöä. Jos lausuntopyyntö on kyseessä henkilöstön ja sitä edustavien järjestöjen ensimmäinen kuuleminen kirjallisen aineiston perusteella, lausuntoajan pituutta ei voida pitää riittävänä.

Lausuntopyyntöön mukaan lausuntoasiakirjat ovat saatavissa vain suomen kielellä. Kielilain 31 §:n mukaan ministeriön säädösehdotukset ja niihin liittyvät mietinnöt julkaistaan suomeksi, ja julkaisuun otetaan myös ruotsinkielinen tiivistelmä ja säädösehdotuksen ruotsinkielinen teksti. Lausuntopyyntöön lähteen mukaan hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle viikolla 23 eli todennäköisesti 7.6.2018. Tämän perusteella on pääteltävissä, että ruotsinkielistä aineistoa ei ole saatavilla siinä vaiheessa, kun lausunnoilla voi vielä olla vaikutusta hallituksen esityksen sisältöön. Näin ollen vaikuttaa siltä, että lausuntomenettely ei täytä kielilaissa säädettyjä vaatimuksia.

3. Muita havaintoja

Aikaisemmin annettuun hallituksen esitykseen sisältyy ehdotus laiksi alueiden kehittämisestä ja kasvupalveluista sekä kasvupalvelujen järjestämisestä Uudenmaan maakunnassa annettujen lakien voimaansaattamiseksi. Lakiehdotuksen 5-9 §:ssä säädettäisiin järjestelyistä, jotka koskevat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen tehtävien siirtämistä maakunnille. Nämä säännökset eivät ehdotuksen mu-

kaan koskisi tehtäviä, jotka valmisteilla olevan hallituksen esityksen mukaan siirtyisivät Kasvupalveluvirastolle. Kasvupalveluvirastoa koskevan lakiehdotuksen 9 §:n 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi vastaavista siirtymäkauden järjestelyistä. Viimeksi mainittu säännös on muotoiltu niin, että näyttäisi sisältävän aikaisemman ehdotuksen kanssa päällekkäistä sääntelyä. Kasvupalveluvirastoa koskeva lakiehdotuksessa on muitakin epäselvästi ja tavanomaisesta poikkeavasti muotoiltuja säännöksiä. Tämän vuoksi olisi suositeltavaa, että hallituksen esitys toimitettaisiin laintarkastukseen ennen sen antamista eduskunnalle.

Oikeuskansleri

Tuomas Pöysti

Osastopäällikkö
Esittelijäneuvos

Maija Salo